

G.:

Nacijonalizem ali internacijonalizem?

Prvak Hrvatov, Gradjanski sportni klub, je tekmoval te dni na Dunaju. Dunajski sportni list je ob njih prihodu omenil, da je njih moštvo že jako dobro, mimogrede pa je pripomnil, da ima dva Dunajčana kot člana. Stvar izgleda popolnoma nedolžno, ali za njo tiči veliko vprašanje nacionalizma v sportu.

Slučaj Gradjanskega ni osamljen; so še klubi z enakimi, so klubi s sličnimi sestavami. Klubi si iščejo v tujini trenerje, bodisi že Čehe, Avstrijce ali Madjare in uvrste polagoma te trenerje svojemu moštvu. Trenerji faktično izboljšajo moštvo, uvadijo mu moderno igro, moderno tehniko, kar je za jugoslovanski nogo-

J. Kunaver: Pogled na planine s Toškega čela.

Sportne organizacije stoje danes na stališču popolnega abstrahiranja narodnostnega vprašanja, to se pravi, sportniki poznajo le sportnike, ne vprašujejo pa po narodnostih.

Mednarodni olimpijski odbor pripušča k svojim tekmovanjem le države, koje tekmece nosijo prapor dotične države v tekmah. Narodnosti ne priznava.

Gradjanski gre tekmoval v tujo državo, je nazvan prvakom Jugoslavije, zastopa tedaj jugoslovanski nogometni sport na Dunaju, a tekmujejo pod njegovim praporom Nemci.

met gotovo koristno in potrebno, nepravilno pa je, da se dopušča potem trenerjem igra v tekmah in še celo v reprezentativnih.

Pravilno je stališče, da se posveča sport izključno le moderni telesni vzgoji, da opušča vsa javna in politična vprašanja, da stoji na strogo svojem vzgojnem stališču, ali namen sporta v splošnem je, vzgojiti in dvigniti telesno in duševno n a r o d, ki goji sport. Vsled tega ima sport že po svojih sportnikih narodnostni značaj, in kot vzgojno sredstvo namen, pokazati sportno višino dotičnega naroda. Povsem na-

pačno je tedaj, da bi mogli naročeni tujci, ki pod katerokoli pretvezo danes igrajo v klubih, skupno z našimi sportniki predstavljati naš sport. Mnogo boljše je, da so naši uspehi nižji, četudi mnogo nižji, pa da so ti uspehi res naši, da kažejo ti uspehi resnično zmožnost naših moštev, kakor pa da stojimo mednarodno še tako visoko s tujimi, naročenimi sportniki.

V tem obstojaj naša narodnost! Ni se nam treba sramovati mednarodnih neuspehov, komaj dobra leta našega sportnega življenja so za nami, desetletja pa za velikimi narodi v svetu. Delajmo intenzivno, pa bodo prišli tudi za nas uspehi, in ti bodo častni.

Narodnostnega boja pa vsled tega ni treba. Sportnik ostane samo sportnik in kot tak pozna le sportnika. Ločiti pa je treba v zunanjih nastopih med svojo državo in tujino. Tu moramo poznati sebe.

V kratkem bodo občni zbori centralnih sportnih organizacij, ki so se osnovali lansko leto v glavnem, da morejo započeti delo in da se izpopolnijo na bodočem občnem zboru po potrebi. To je letos. Vse te organizacije naj v svojih pravilih skrbno zavarujejo jugoslovanski značaj naših sportnikov in s tem našega sporta, da preprečijo tvorenje moštev v zgoraj navedeni obliki, ki je mnogokrat predhodna oblika profesionalizmu.

Varujmo čistost jugoslovanskega sporta!

Radogorski:

Program smučarjev.

(Nadaljevanje.)

Prvi sneg je bil tako premočil mojega tovariša Radogorskega, da je zbežal nekam v hribe, ne da bi nam ostavil nadaljevanje svojega članka, ki ga moramo sedaj drugi zaključiti.

V predidčem članku je vodil omenjeni svoje skikurzovce — smuške apostole po Dolenjskem in Notranjskem. Gotovo je imel namen obrniti se tudi na sever in severozapad s kamniškimi ekspresom in pa z gorenjskim lukamatijo in brez dvoma bi se pomudil tudi še po nekaterih krtinah v ljubljanski okolici.

V starih analih »Planinskega vestnika« — kateremu želimo, da čimprej vstane »od mrtvih« — čitamo že nekje, da si je bil polomil na Šmarni gori svoje smuči prvi ljubljanski smučar. Sramotno jo je retiriral nato proti Medvodam in od tistihmal izginili so vsi sledovi o sličnih produkcijah pred nedeljskimi turisti. Najbrže se je siromak skregal s svojimi smučmi, ker so mu uhajale spred in zad in jih ni znal obdržati na vajetih. Možakar si je bil pač izbral zelo nehvaležno polje. **Šmarna gora** — vsa čast ji — ima nedvomno veliko privlačno silo za nedeljske turiste, koder pa so slednji, tam za enkrat ni najti smučarjev.

Eno izjemo pa vendar vidimo, in sicer na Topolu ali pri Sv. Katarini nad Medvodami. Tu »trčimo« ne redko vsi skupaj in čim se razvije še nekoliko bolj smuški sport, postalo bo v tem kraju še bolj živahno. **Toško čelo**, ta lepa planjava, zložna pot k Sv. Katarini, oni lepi goličičasti greben **Topol** nad njo, predvsem pa ona lepa karakteristična golica, na kateri stoji cerkva **Sv. Jakoba**, z okolico, to postane v doglednem času torišče ljubljanskih nedeljskih smučarjev. Sigurno bo že letos tamošnji sneg razoran, prečrtan in prekrižan na vse načine. Posebno mnogo zanimanja pa bodo vzbudile obe ruti:

Topol—Podutik—Šiška in **Topol—Medvode**, ko se bodo vršile na njih prve tekme »stafetni tek« na smučeh.

Na nameravano prireditvev opozarjamo že danes ljubljansko občinstvo in predvsem turiste, da si ogledajo praktično vrednost smučij za turista in živahno, veselo razpoloženje, ki vlada pri smuškem sportu, da izprevidijo, kako jalov je izgovor ali predsodek o nevarnosti tega sporta ter kako lahko se mu je privaditi.

Sploh bi bilo želeli, da se snidemo vsi turisti, tako mi na »dolgih« in oni v kratkih čevljih, še večkrat v letošnji zimski sezoni, da se prepričajo, kolike važnosti je ravno za turista smuški sport in koliko prednost dajejo turistu-smučarju danes še zloglasne »rogovile« — smučji, ki imajo med navadnimi turisti »na odpoved« še tako malo kredita. Prilike za to bo letos dovolj, ne samo tod, temveč tudi v Kamniških planinah.

Projektirani so izleti na **Križko planino** in **Krvavec**, 1853 m, v sredogorju Kamniških alp na desni strani Bistriške doline in tudi na **Veliko planino**, 1555 m, na nasprotni strani omenjene znamenite doline.

Ne bo torej izgovora za turiste, da ni gazi in potov tja gor, a snega da je kar na tri klaftre debelo. Le za nami tedaj! S fotografijami hočemo pokazati, da imamo povsod zavetišča — čeprav sedaj še primitivna — in da ni tod strahu pred plazovi, kakor tudi dokazati: kako neutemeljen da je pozimi v planinah — o pravem času seveda — strah pred grozovitim mrazom, o katerem vedo toliko in toliko pripovedovati razni filistri, ki tam gori pozimi nikdar bili niso, pač pa so bili prekomodni in brez zanimanja, da bi nam odkrili prelepi zimski alpski svet!

Zanemarjali tudi ne bomo izletov v **Karavanke**. Prav v njih, ki kažejo mehkejšo linijo kot druge naše alpe, se bomo seznanili z mnogimi, tudi pozimi lahki in velezanimivimi izleti. Predvsem opozarjamo tod na nameravano turo na sedlo **Rožčico**, 1594 m, nad Karavanskim predorom preko planine »Sv. Križ« nad Jesenicami. Le-ta partija je gotovo ena izmed najlepših v Karavankah in tudi najložja. Obadva vrhova nad Rožčico, tako **Veliki** in **Hruški vrh**, 1777 m, kot **Klek**, 1754 m, poleg Golice sta s smučmi pristopna brez posebnega napora in nevarnosti ter nudi povratek tako k Sv. Križu kot na Dovje izreden užitek!

Posebno živahnost obeta tam pri **Sv. Križu**, v lepi gorski vasici pod Golico oni sportni dan: ko se bosta bili dve zimskosportni tekmi naenkrat, in sicer smučarska iz Kočne, 1459 m, mimo Savskih jam k Sv. Križu in (če bo smuka dobra) celo do Jesenic na 10 km ter sankaška tekma od Sv. Križa do Jesenic. Kakor čujemo, nameravajo se te tekme udeležiti v lepem številu člani bratskega hrvatskega »Skikluba« v Zagrebu.

O načrtih smuškosportnih in sankaskih prireditvev v ostali **Gorenjski dolini** je danes pa še težko kaj izpregovoriti, ker ne vemo, kakšni odnošaji bodo na železnici. Sedanje prometne razmere so prežalostne, da bi nam pripuščale sploh upati na kako večje gibanje v letošnji sezoni v sicer prekrasnem kotičku naše Slovenske Sibirije. Poleg tega še carinarji! V Planico (Rateče) se ne moreš več peljati — temveč moraš izstopiti že v Kranjski gori! Neverjetno — ali žalibog res!

In naš »Davos« — **Bohinj**? O tem drugič.

Igra drugorazrednih moštev.

Pogostemu obiskovalcu drugorazrednih nogometnih tekem se vsili vprašanje, kje leži glavno razlikovanje igre drugorazrednih in prvorazrednih moštev, in s čem je utemeljen ta razloček. Kajti pogostoma se pripeti, da vodilni klubi drugega razreda zmagajo nad prvorazrednimi nasprotniki, in vendar je vsakdo opazil v bistvu igre premoč drugih. Medtem ko kažejo prvorazredna moštva v splošnem gotovo šolanje, to se pravi, da igrajo igro, ki ima za podlago kako metodo, igra večina drugorazrednih klubov popolnoma brez vsakega sistema. Četudi imajo boljše tekalce in strelce, se vendar v kombinaciji, kar je glavno, izkažejo kot slabši. To pa ima tudi svoje vzroke. Drugorazredni klubi navadno nimajo tako dobrih igrišč, nego prvorazredni, kar pa napredek zelo ovira. Kajti na slabih tleh je pravilno ravnanje z žogo skoro nemogoče.

Moč kakega moštva raste in pade z nasprotnikom. Kakor pridobiva slabo moštvo v trdi konkurenci na svoji moči, tako bi najboljši prvorazredni klub propadel, ako bi prišel v drugi razred. V drugem razredu se mora boriti in moštvo takega kluba mora biti v prvi vrsti vztrajno in energično.

Ženska nogometna tekma.

Anglija proti Franciji.

Nedavno se je ob navzočnosti 25.000 gledalcev vršila v Parizu ženska nogometna tekma med izbranimi zastopnicami angleških in francoskih ženskih klubov. Končala je neodločeno z 1:1. Ta igra naj bi bila revanšna igra Francozinj proti Angležinjam. Meseca maja so bile namreč Francozinje tepene v

J. Kunaver: Poljanski rob — idealen smuški teren na Vel. Planini nad Kamnikom.

Posledica tega je, da posamezni igralci sploh ne poskušajo doseči uspeha s skupnim delovanjem, vsak igra zase. Igralcem teh moštev je glavno, da partner, ki ima ravno žogo pred seboj, pošlje zadnjo v kolikor mogoče velikem loku naprej, nakar se začne divji lov za žogo. Igralci in občinstvo smatra to kot pravo, ker ni dovolj poučeno o tej stvari. Pri tem dobi vsak igralec posebno tehniko, če hoče divje drvečo žogo prav prevzeti. Marsikako drugorazredno moštvo ima prav dobro tehniko ravnanja z žogo. Razen tega imajo ti klubi prav dober material, ki se lahko dobro izuri in doseže veliko spretnost. Glavna krivda, da se drugorazredno moštvo ne povzdigne do gotove višine, je to, da so igralci slabo poučeni in da igrišče ne odgovarja vsem zahtevam.

Težje je doseči prvenstvo drugega razreda, nego si v prvem razredu zagotoviti srednjo stopnjo. To trditev so večkrat z upravičenjem izrekli. Na prvi pogled izgleda to nekoliko neverjetno, ker splošno igrajo klubi, ki v prvem razredu sicer niso najboljši, vendar boljšo igro, nego vodilni klubi drugega razreda.

Prestonu z 2:0, v Stockportu s 5:2; v Manchestru se je končala igra z 1:1 neodločeno. Le v Londonu se jim je prvič posrečilo odnesti zmagoto nad angleškimi nasprotnicami. Zanimivo je dejstvo, da obstoja cel angleški team iz uslužbenk ene edine tvrdke Dick Kerr. Francoski team pa je bil sestavljen iz treh pariških klubov: Femina Sport, En avant in Sportives. Zastopani so najrazličnejši poklici: 1 bolniška sestra, 2 prodajalki, 3 šivilje, 2 strojepiski, 1 dijakinja in 2 trgovki in so stari med 15 in 26 letom.

Igra se je začela s slavnostnim petjem marzeljeze in angleške himne. Ko so jih še fotografirali in je dal Lord Derby, angleški poslanik v Franciji, »coup d'envoi«, se je začel boj za žogo z vpitjem igralk in tudi publike same. 20 minut pred koncem pa je vdrlo občinstvo brez vsakega povoda na igrišče in odneslo igralke v triumfu z igrišča.

Francoski klubi ne smatrajo nastopa ženskih »moštev« za resnega in francosko časopisje piše o njih le s posmehom.

Rud. Badjura:

Smuška terminologija.

V letu 1914.¹ pred vojno je bila objavljena prva mala zbirka smuških izrazov z namenom, da se skušamo otresti pri smuškem sportu nepotrebnih nemških izrazov, se oprimemo svojih, v kolikor so nam znani in da izpopolnimo smuško besedišče.

Prešlo je skoro sedem bridkih let, ki so dala smučarjem, raztresenim po vseh mogočih frontah, vse druge prilike in skrbi kot baviti se s »smuško terminologijo«. Danes pa, ko hvalimo Boža, da smo srečno prinesli svoje smučarske kosti iz vojskih patrolj in drugih — vse preje kot prijetnih — vojnih smučarskih podjetij po Galiciji, Sette Comuni, Marmolatti, Ortlerju i. dr. krajih nesrečnega spomina, sedaj ko smo zopet na domačih smuških poljanah, bo

V tej dobri veri in nadi podaje torej pisec II. povečano izdajo svoje zbirke z željo: da vsi, ki se za to zanimajo, stvar presodijo, odkrito izrazijo svoje pomisleke in dodajo, kar so našli boljšega in novega, česar tej zbirki manjka, da se delo tekom letošnje sezone izpopolni in uredi.

Posamezni izrazi so dvojnega izvora: ali pristni, domači, ki so označeni z *, ali pa zasilne izpeljave pisca in drugi udomačeni izrazi, ki so brez zvezdice. Provenienca izrazov z * je označena s sledečimi kraticami: Bl = Bloke, Bo = Bohinj, Pl = Planina Sv. Križ nad Jesenicami, M = Mojstrana, K = Krvavec.

Sredstva in priprave, ki jih denemo na noge, da se nam ne vdira toliko, kadar hodimo po snegu, so dvojne vrste: krpļe in smučí.

1. * **Krpļja**, e, f, pl. krpļje [ne krpļji!] so prepleteni obročki, katere si privezujemo ali natakamo na noge. Oblika jim je različna: okrogla, podolgovata (ovalna) ali

Odmor pri Sv. Primožu pod Veliko Planino.

najbrže zanimanje za to delo lažje in upamo, da smemo računati na uspešnejše sodelovanje smučarskih tovarišev.

Omenjeno delo treba danes presojati tudi še z drugega stališča. Ne gre več samo za to, da izginejo nemški izrazi in iz teh nastale spakedranke. Naš delokrog na smuškem polju se je izdatno povečal po jugovzhodu. Obvladati nas mora **stremljenje**: da se čimpreje spoznamo ter boljše razumemo s svojimi brati onstran Gorjancev, tako v mislih kot tudi v govorici in pisani besedi, v kolikor se le dá to praktično izvesti. In to medsebojno zblížanje v izraževanju je mogoče: ako proučimo in sestavimo svojo terminologijo, jo primerjamo z ono naših bratov ter skušamo nato kolikor mogoče izenačiti izraze pri orodju, tehnikah i. dr. Brez dvoma bo s tem dosežen važen korak, ki nas bo otresel marsičesa, kar nas dosedaj še moti in loči pri medsebojnem umevanju.

suličasto podolgovata, n. pr. moderne kanadske krpļje. (Bl)

V debelem, mehkem snegu pa s krpļjami ne prideš daleč. V tem slučaju rabimo tanke, dolge deske pod nogami, ki imajo pred krpļjami i to neprecenljivo vrednost, da z njimi tudi lahko drsaš; imenujemo pa le-te priprave:

2. * **Smučí**,¹ pl. f. od smuč, í. (Bl)

3. * **Smúke**, pl. f. od smuka, e. (Bl)

4. * **Smúče**, pl. f. od smuča, e. (Bl)

5. * **Smučice** pl. f. od smučica, e; t. s.: otroške smučke.

— Na Blokah ima že vsak petletni fantiček ali punčka svoje smučice. (Bl)

Tretjo pripravo, ki se je poslužujemo (smučarji-turisti, lovci i. dr.) pri hoji po snegu in sicer le kadar je trd, polledenel ali pa pri opolzki, zmrzli travi, strmih goličavah, zovemo:

6. * **Deréze**, pl. f. (M)

(Dalje prihodnjíč.)

¹ Gl. »Slovenski Narod« (podlistek) z dne 6. in 7./II. 1914.

¹ Pri 2.—5. se »u« izgovarja kot poluglasni e.

Tabela prvorazrednih tekem v Belgradu:

	B. S. K.	Jugosl.	B. U. S. K.	Vardar	Soko	Golov		Točke
						dal	pre-jel	
B. S. K. . . .		2:0	4:1	2:0	9:2	17	3	8
Jugoslavija .	0:2		2:0	3:0	5:1	10	3	6
B. U. S. K. . .	1:4	0:2		1:0	2:0	4	6	4
Vardar . . .	0:2	0:3	0:1		2:1	2	7	2
Soko	2:9	1:5	0:2	1:2		4	19	—

Letos je odnesel prvenstvo B. S. K., toda v prihodnji sezoni bo najbrže nosil prvenstvo B. U. S. K. ali pa »Jugoslavija«.

Izmed vseh tekem je bila najzanimivejša med »Jugoslavijo« in B. U. S. K. Ker je imela »Jugoslavija« štiri

Arsenal se je umaknil in Chelsea, najbogatejši londonski klub, je na predzadnjem mestu. Huddersfield Town, ki se je pred kratkim povzdignil, je prav dober in zavzema osmo mesto. West Bromwich Albion, zmagalec iz l. 1919, je zdrknil nazaj. Drugo ligo vodi londonski klub Clapton Orient, Notts County je na peti, Sheffield Wednesday na deseti stopnji.

Nogomet v Angliji. Te dni se je vršila v Sunderlandu nogometna tekma med Anglijo in Irsko. Občinstvo ni kazalo mnogo zanimanja za ta dogodek. Bilo je le kakih 22.000 gledalcev, število, ki je v primeri z drugimi liga igrami zelo neznačajno in ki nima tudi za kontinentalne razmere nič impozantnega. Od 25 iger, ki so se do sedaj vršile, je dobila Anglija 20, Irska le 2, 3 igre so se končale neodločno. Tudi ta tekma je prinesla Angležem zmago 2:0 nasproti Ircem, ki so postavili sicer prav dobro moštvo. Celokupen rezultat znaša 154:24 za Angleže.

V liga igrah prvega razreda je bilo moštvo Everton, do sedaj prvo, tepeno od Liverpoola v 5:0. Aston Villa se je popravil od svojega poraza in je potolkel Sheffield United s 4:0. Kombinacijsko vrlo dobro moštvo Newcastle Uniteds je bilo letos prav dobro v teku in je doseglo novo zmago nad Bradfordom (2:1). Trije londonski klubi so se pa letos slabo odrezali. Tottenham Hotspur je bil tepen od Buruley 2:1, Arsenal je dosegel nad Derby County le 1:1, in isto tudi Chelsea nad Oldham Athletic. Lanski prvak lige West Bromwich Albion je bil tepen od drugorazrednega moštva Huddersfield Town v 5:1, Treston North End, ki je prejšnji teden zmagal, je podlegel po

Olimpijada: Znamenita avstralska plavalka in skakalka Beaurepaire.

igralce iz rezerve, B. U. S. K. pa je bil komplet, so splošno računali s porazom »Jugoslavije«, ki je pa na splošno razočaranje zmagala.

Angleška nogometna liga. Prej najboljši angleški nogometni klub Aston Villa je bil te dni premagan 1:6 po Preston North End, ki je bil dosedaj na predzadnjem mestu. Aston Villa je sedaj na drugem mestu, tretje mesto pa zavzema Newcastle United. Izmed londonskih klubov sta Tottenham Hotspurs, ki sta svojega rivala Chelsea v dveh igrah z 9:0 potolkla, na šestem mestu. Woolwich

Manchester United v 1:0. Rezultati ostalih tekem so bili: Manchester City — Blackburn Rovers 2:0, Sunderland — Bradford City 2:2, Middlesborough — Bolton Wanderers 4:1.

Sodniki pod kontrolo. Moč sodnikov je dalekosežna in taka mora tudi biti, ako hoče sodnik svoj posel z uspehom upravljati. V Nemški Avstriji pa je zahteval predsednik nogometnega saveza, da se morajo izvoljeni sodniki podvreči nadzorstvu. S tem je izvršil napad na neodvisnost sodnikov in nemška nogometna zveza je s tem prezrla pravice klubov in igralcev. Vsled tega so člani sodniškega odbora odložili svoje mesto, ker se čutijo ovirane v svoji moči in prostih sklepkih.

Takojšnji suspens. Zbor nogometnih sodnikov Nemške Avstrije je sklenil sledeče: Sodnik ima pravico, da stavi igralca, katerega je izključil radi surove igre, dejanskega napada na nasprotnega igralca ali sodnika oziroma publiko, pod takojšnji suspens. Sodnik zahteva v tem slučaju od kapitana prizadetega moštva, da podpiše na sodnikovem poročilu o tekmi, da je vzel na znanje suspendiranje dotičnega igralca. Ako bi se sodniku potrdilo odreklo, ima v poročilu to izrecno navesti. — Enak ukrep bi bil umesten tudi pri nas — če bi imeli boljše sodnike.

Mednarodno vprašanje. V seji nemškega nogometnega saveza, ki je bila 24. oktobra, je poročal prof. Hefner (Offenbach) o stališču D. F. V. napram mednarodnemu vprašanju. Ta je na stališču, da se smatra D. F. V. kot poprej za člana federacije Internationale de Football Association in si ne dovoljuje prikrajševati te pravice. Vsako prikrajšanje v mednarodnem savezu bi imelo za posledico takojšen izstop D. F. V., ki bi pa povzročil tudi prelom Fifa, položaj, ki se nikakor ne bi štrinjal z interesi mednarodnega nogometnega saveza. Tudi nevtralcu so na stališču, da je bojkot Fife neupravičen, vendar pa se ne odločijo na nobeno stran, da se ne bi komu zamerili. Mednarodna politika D. F. V. bo morala za sedaj še počakati.

Meeting Concordije v Zagrebu 7. t. m. Vsled deževnega vremena in mraza rezultati ne odговarjajo kvaliteti atletov, ki so se meetinga udeležili. Kopje: Rakoš 29'84, skok v dalji: Skakić 278.5 cm, 3000 m: Švint 11.26.2, 200 m: Sladović 26 sek., diskus: dr. Kulčar 30'76, 110 m zapreke: dr. Kulčar 22 sek, skok v dalj.: Pažur 557 cm, krogla: Skakić 9.64 m, skok v višino: Gavrančić 135 cm, 100 m: Boranić 12.4, 400 m: Rakoš 60'8, stafeta 4x100 m: Marathon 51.5 sek.

V Plznu je tekmoval pri mednarodnem meetingu z dobrim uspehom Kanceljak, član zagrebškega Marathona. V teku na 60 m se je plasiral kot prvi. Na 1000 m je bil tretji za Olimpijcem Vohralikom in Prohasko. Pri stafetnem teku 200x200x400x800 je dobil III. nagrado v moštvu praške Sparte.

Izreden uspeh v hoji je doseglo šest skautov iz Louregalija. Hodili so neprestano 30 ur po dežju, pot pa, katero so prehodili v sedmih dneh, je bila dolga 278 km. Uspeh te hoje prekaša vse dosedanje, ker znaša rekord 150 km.

Czirolnik-Rosse. Teško pričakovani match Dunajčana Bela Czirolnik s češkim prvacom Frank Rosse, ki se je vršil pred tisočglavo množico v Praži, se je končal pre zgodaj. V prvih štirih krogih je bil Rosse v premoči, v petem krogu pa je odstopil Czirolnik, ker je dobil nedovoljen udarec na ledvice. Rossejev sekundant je reklamiral zmagu, nakar je sodnik akceptiral Czirolnikovo stališče in razglasil Rossejev udarec za neveljaven. Vsled tega je prišlo med gledalci do velikega razburjenja. Match se bo ponovil v decembru.

Že sklenjeni match za svetovno prvenstvo v težki atletiki se bo najbrže zopet odložilo in to ne zaradi kakih sportnih nasprotij, ampak le vsled malenkostne vsote kakih 80,000.000 K.

Kakor poročajo s Kube, se je pogajal ondotni sindikat z managerkonsorcijem v toliko, da se bo fight Dempsey-Carpentier vršil na Havanni. Že enkrat — ravno tako nepričakovano — se je pridobilo svetovno prvenstvo na Kubi, takrat, ko je Jeß Willard, kateremu je Jack Demp-

sey vzel Championat of the World (prvenstvo sveta), potolkel črnca Jack Johnson l. 1913. Ko so se pa sešli zastopniki k sklepni seji, so se pogajanja razbila. Vzrok temu je, da je Mr. Tom O'Rourke, v interesu Amerike, dal na razpolago 600.000 dolarjev, ako njemu predajo arrangement. To je največja vsota, katero se kedaj dali za boks fight, odločitev pa je padla te dni. Sklenili so, da se vrši boj 1. in 4. aprila 1921 z 10, 12 ali 15 krogi, kakor bodo to dovolili zakoni države, v kateri se bo vršil. Zmagalec dobi 400.000, premaganec 200.000 dolarjev, razen tega je vsakemu zasigurano 250.000 dolarjev filmtantiem. Kako pridejo pri teh ogromnih izdatkih organizatorji do dobička, si ne moremo misliti.

Finale avstrijske dirkalne sezone. Avstrijska dirkalna sezona se je končala letos šele 21. novembra. Še nikoli se niso vršile dirke tako pozno v novembru in še nikoli se jih ni toliko vršilo v tem mesecu, kakor ravno letos. Od 3. do 15., torej skozi 13 dni, so se vršile izmenoma trabne in galopne dirke skoro vsak dan, za nameček pa še dve posebni dirki. Zimski počitek so si zaslužili konji in nič manj ljudje, ki so celo leto delovali na tem polju. Tudi vsi oni, ki so stavili (in seveda največkrat izgubili), se ne bodo pritoževali nad koncem sezone. Žalostna bo edinole država, ki ima kakor pri nas tudi v Avstriji glavni dobiček od totalizatorja.

V Milanu se je končala dirkalna sezija že 7. novembra. Vendar pa se vršijo dirke v Italiji dalje in sedaj so v popolnem teku priprave za enajstdnevni meeting v Rimu.

Najdražji match na svetu se je vršil seveda v Ameriki na dirkališču Windsor v Ontario, glavnem mestu istoimenske države Združenih držav dne 12. oktobra. Šlo se je za vsoto 75.000 dolarjev in zlato kupo, vredno 5000 dolarjev. Oba konkurenta sta bila najboljša konja, in sicer žrebec Man o'War, lastnik Samuel Riddle, in žrebec Sir Bartou, lastnik Commander A. C. Roß. Dirko je dobil Man O'War, za katerega so lastniku takoj ponudili malenkost 400.000 dolarjev (54,000.000 K), kar pa Mr. Riddle ni sprejel, ker namerava drugo leto s svojim krasnim žrebcom na Angleško.

Lep uspeh je dosegel posestnik konj Pusztadios. Njegovi konji so startali na Dunaju in Budimpešti letos 147-krat in so zmagali 30 krat. 30krat so zavzeli drugo, 18krat tretje mesto in so ostali le 69krat neplasirani.

Konjski sport v Češkoslovaški. Razvoj konjskega sporta v Češkoslovaški zelo napreduje. Razen v Praži in Karlovih varih se bodo otvorila dirkališča v prihodnjem letu tudi še v Brnu, razen tega pa so se v Praži že letos priredile konjske dirke. S tem je dana prilika za one konje, ki se trenirajo v Češkoslovaški, da dirkajo na domačih tleh. Vsota vseh razpisanih daril je znašala 250.000 češkoslovaških kron.

Meja starosti k dirkam pripuščenih konj se poveča. Ravnateljstvo dunajske trabno-dirkalne zveze namerava podaljšati mejo starosti za konje, ki se pripuste k dirkam, ker se je vsled nenormalnih razmer med vojno število dirkalnih konj zelo skrčilo. Do sedaj konji namenjeni za trabne dirke niso smeli prekoračiti dobe šestih let, le v mednarodnih tekmah so bili pripuščeni tudi starejši žrebci do 10 let. Od sedaj naprej pa se bo starostna doba podaljšala za eno leto.

Pariško zimsko dirkališče je imelo 1. novembra svoj vsakoletni »meeting ob vseh svetih«. Prvi dan so bile dirke za »Grand Prix de la Toussaint« in za »Prix du Palais de Sports«, slednja na 50 km z vodstvom tandema. Zadnja tekma se je vozila v dveh tekih s sledečimi rezultati. Prvi tek na 20 km z zmago Belgijca Deruyter v 23:30'1, ki je dosegel s tem dirkališčni rekord, drugi Brocco, tretji Dupuy; drugi tek pa je bil na 30 km z zmago Dupuya v 37:12'4, drugi je bil Deruyter, tretji Brocco. Deruyter je imel pri 19 km defekt, s čemer je izgubil cel krog. Končni uspeh je prvi Deruyter z 49'700 km, drugi Brocco z 49'690 km, tretji Dupuy z 49'100 km. Naslednji

Dveurni rekord je dosegel na Casino-dirkališču v Florenci Paroke z 82.947 km, kakor razglašča U. C. I. Zadnji rekord je imel Švicar Egg z 79'401 km v letu 1917.

K newyorški šestdnevni dirki na Madison Square Garden se je odpeljalo preko Cherbourga evropsko moštvo, in sicer Italijana Girardengo-Olivieri in Francoza Marcel Brysse-Spiebens.*

* Vprašanje pa je, ako bodo tekmovali, ker je šele po njih odhodu prišla na U. C. I. brzjavka National Cycling association v New Yorku, glasom koje sportnikom tekmovalje pri novembrski šestdnevni dirki ni dovoljeno, in razglašča zdaj to prepoved tudi U. C. I.

Okoli Lombardije, 241'6 km, so vozili ob veliki mednarodni udeležbi. Prvenstvo je odnesel Francoz Pellissier Henri v 15:29:00, drugi je bil Italijan Brunner v 15:30:20, tretji Beloni, 12. Nemec Aberger in 24. znani nemški prvak Richard Huschke.

Union Cycliste Internationale je sklenila ustanoviti zvezo vseh mednarodnih sportnih klubov. Dosedaj je 22 raznih mednarodnih zvez odobrilo ta sklep, ki naj se izvrši na sestanku, kateri naj bi se vršil 31. maja in 1. junija

Olimpijada: Kohlemainen, prvi v maratonskem teku (42 km v 2 urah, 32'5 min.).

dan so bile glavne dirke za »Grand Prix de la Toussaint«, ki so kazale s svojo mednarodno udeležbo kaj pestro lice. Vozili so 60 km z motornim vodstvom v treh tekih. Prvih 20 km prvi Larrue v 17:10'2, drugi Fossier; drugih 30 km prvi Fossler v 25:29'4, drugi Verkuyn, tretji Larrue; tretjih 10 km prvi Fossier v 8:28, drugi Larrue. — Končni uspeh prvi Fossier s 4 točkami, drugi Larrue s 6 točkami.

Pariško zimsko dirkališče, 250 m, je imelo dirko na 50 km z vodstvom tandema za Prix Octave Lapize. Tekma je imela na startu slovite Francoze Marcel Bertheta, Georges Sérèsa in Švicarja Oskar Egga, in med temi tremi »kanoni« je prišlo do interesantnega boja. Končno zmago je odnesel Egg v 1:00:19'4, drugi je bil Berthet, tretji Sérès.

Bruselsko zimsko dirkališče, 235 m. V bruselski sportni palači se je vršila »amerikanska« dirka na 100 km. 15 moštev je startalo. Zmago je odneslo moštvo Jean-Louise Burst v 2:26:03, drugo je bilo Rielens-Rossius za tretjino dolžine za zmagovalci.

v Lausanne. Union des Fédérations Internationales Sportives bi imela urediti mednarodne sportne odnošaje v splošnem in določiti za kongres čas in kraj raznih svetovnih prvenstvenih tekem.

Brooklandski rekord malih avtov. Pred otvoritvijo Olimpijske razstave osebnih avtomobilov v Londonu, to je pred 4. novembrom, se je vršilo na Brooklandskem dirkališču polno poskusov, doseči z malimi avtomobili kake rekorde. Prvi uspeh je dosegel dvocilinderski A. V. avto s cilindrsko prostornino 978 cm³ (85 + 85 premer in mah), ki je upustavil dveurni rekord za avtomobile do 1500 cm³

cil. prostornine, s 119 milj. in 1051 yardi, to je povprečna hitrost 96 km na uro. Drugi uspeh si je priboril Crouch dvocilindarski auto s 1090 cm³ cil. prostornine (85+96) in sicer na 150 milj z 98.5 km hitrostjo. Znatnejši je bil tretji uspeh s Silver Hawk autom, ki je imel Coventry-Simplex motor 1498 cm³ prostornine (66+109.5), ki je upostavil celo vrsto novih rekordov. Dveurni rekord je dosegel s 127 milj. 23 yardi, tedaj z 99.37 km hitrostjo na uro. V drugem poskusu je absolviral v treh urah 188 milj, 317 yardov, kar bi odgovarjalo povprečni hitrosti 66 milj na uro (99 km), vozil je dalje do 200 milj, katere je dosegel v 3 : 10 : 57.25 s hitrostjo 100.54 km na uro. Za 250 milj je vozil v nadaljnjem poskusu 4:05:30.28, povprečno 98.5 km na uro. Rekord je bil dosežen za hitrost na uro čez 100 km, kar je za male automobile gotovo časten uspeh. En del teh rekordov za Silver Hawk auto je dosegla Miss Violet Cordery.

Progo med San Franciscem in New Yorkom je prevozil pred kratkim auto v 4 dneh 14 urah. Ker je razdalja med obema mestoma 5385 km, je dosegel auto srednjo hitrost 47 km na uro. To sicer ni noben rekord v hitrosti, vendar nam pa kaže, kako veliko nalogo kot prometno sredstvo zamore auto rešiti.

Pomanjkanje goriva je pripravilo Amerikance do tega, da so začeli z eksploatacijo novih nahajališč surovega olja v Severni Ameriki je mnogo takih nahajališč posebno v skrilavčevih skladih, katerih je prav mnogo v državi Colorado in Utah. Nahajališča v Colorado so tako velika, da zaposlujejo 100 rafinerij po 2000 ton 800 let dolgo.

Praga-Pariz. Po dolgih pogajanjih se je končno otvoril zračni promet med Prago in Parizom, ki se sedaj vrši popolnoma redovito vsak dan. Vodstvo je prevzela francosko-rumunska zrakoplovna družba s kapitalom 10 milijonov frankov. Proga pelje preko Straßburga in traja iz Pariza v Straßburg 2½ ure, celo progo pa preleti zrakoplov v 6 urah.

309 km v uri! 4. t. m. je postavil francoski letalec De Romanet na Spad-letalu nov svetovni rekord s tem, da je preletel kilometer v 11⅓ sek., kar odgovarja 309 km na uro.

Letalo s spreminjajočimi krili. Pred kratkim je poskušal letalec Grandjeau na letališču Etampes novo letalo konstrukterjev Levavasseur in Gastambide, ki lahko poveča ali zmanjša hitrost poleta s tem, da skrči ali razširi krila. Letalo more zmanjšati hitrost posebno ko pristaja, vsled česar se varnost poleta zelo zviša. Princip teh kril je zelo enostaven. En del kril je stabilen in fiksen in pod tem se nahaja drugi del, ki se da ob raznih prilikah, ko je potrebno, znižati hitrost, potegniti narazen, tako da se zveča površina kril. Poskus v Etampes se je popolnoma posrečil. Ko se je dvignil Grandjeau 1000 m visoko in je letel z največjo hitrostjo, je porabil mehanizem za povečanje kril in je zelo nalahno pristal z zmanjšano hitrostjo. S tem letalom nameravajo konkurirati za darilo 100.000 K, ki je postavljeno za one, ki delujejo na to, da se varnost zračnega poleta zveča.

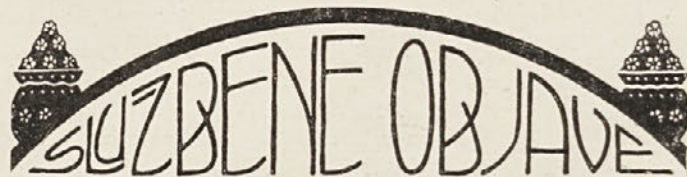

Nov rekord v veslanju. Ko je svoječasno veslalni klub Wicking v Linzu pred vojno zbudil velikansko zanimanje s svojo rekordno 24urno vožnjo do Obernzella (kilometer 281), začeni od kilometra 206, so dolgo časa opustili vsak poskus prekoračiti ta rekord. Šele v l. 1919. je pobil klub Ilster v Linzu ta rekord. Takrat so zboljšali Wickingov rekord za 12 km. V preteklem mesecu pa sta postavila gg. Täuber in Drefflinger (tudi Ilster-Klub) nov rekord. Pri temperaturi —4° sta se odpravila veslača ob 12. uri ponoči na vožnjo in sta dosegla v prvem delu proge 1 km v 10 minutah, pozneje v 8 minutah. Ves čas je bril ledeno-mrzeli veter, tako da je bila vožnja skrajno težavna. Skupno sta veslala v 24 urah 19¼ ure in počivala le 4½ ure. Cela proga je znašala 165 km, od teh 82½ km proti toku vode.

Veslaška tekma preko Canal La Manche se je vršila pretekli teden pred mnogoštevilnim občinstvom. Najboljši in najmočnejši veslači zlasti Anglije so se zbrali v Boulogni. Premoč so imeli veslači pariškega Reving Cluba. Na cilj so prispeli prvi Parižani, in sicer Grenet in Coinderoux v 1 : 20 : 25. Proga je dolga 17 km.

Jugoslovanski Olimpijski odbor je izdal naslednji proglas: Jugoslovanski Olimpijski odbor, kot enotna sportna organizacija cele naše države, je sklenil, da pozove vse sportne klube in njih člane, posebno klube onih sportnih panog, ki niso organizirani v zvezah, da v kar največjem številu sodelujejo pri vseh manifestacijah, kjer bo naš narod protestiral — zaradi nasilnega zavzemanja naše lastne rodne grude — ne samo iz nacionalno-državnega stališča, ampak tudi iz stališča življenjskih in naravnih pravič do svobode in ekonomskega razvitka.

S. K. Slovanu se vsled neizpolnjevanja članskih dolžnosti do preklica prepove igranje tekem.
Sodnik L. Fink se je črtal iz seznama sodnikov.

RAZNO

500.000 frankov je dovolila francoska vlada za podpiranje sportne propagande v inozemstvu.

Holandska vlada za telesne vaje. Holandsko ministrstvo za nauk je izdelalo zakonski načrt, da morajo vsi mladi ljudje v starosti 15—18 let gojiti telesne vaje. In pri nas?

SPORT izhaja vsako soboto. ☞☞☞ Naročnina četrletno (14 števil) 56 K; posamezne številke 5 K. Inzerati po tarifu. ☞☞ Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Narodni dom. ☞☞ Izdaja Sportna zveza Ljubljana. ☞☞ Urejuje Stanko Virant. ☞☞☞ Klišeji in tisk: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. ☞